

Вище розглянуті способи використання засобів Kahoot! використовуються для мотивації, активізації навчально-пізнавальної діяльності, розвитку критичного мислення, організації спільної діяльності, оцінювання знань учнів. Під час використання даного сервісу в процесі навчання спостерігається зростання інтересу до навчального матеріалу, емоційне пожвавлення учнів, прагнення позмагатися, що сприяє активізації мисленнєвих процесів.

Разом з тим на уроках інформатики Kahoot! може бути об'єктом вивчення, як один із веб-сервісів для проведення онлайн опитування, вікторини, гри. Це дасть змогу учням створювати свої власні опитування в процесі проектно-дослідницької діяльності з різних предметів, для визначення думки аудиторії з приводу певного питання.

Список використаних джерел:

1. Жалдак М.І. Використання комп'ютера в навчальному процесі має бути педагогічно виваженим і доцільним // Комп'ютер у школі та сім'ї. – №3. – 2011. – С. 3 – 12.
2. Ткачук Г.В. Організація поточного контролю знань студентів з використанням онлайн-сервісу Kahoot! [Електронний ресурс] / Галина Ткачук // Новітні комп'ютерні технології. – 2018. – Том XVI. – С. 142 – 146. – Режим доступу: <https://www.ccjournals.eu/ojs/index.php/nocote/article/view/829>.
3. Dellos R. Kahoot! A digital game resource for learning [Electronic resource] / Ryan Dellos // International Journal of Instructional Technology and Distance Learning. – 2015. – Volume 12. – Number 4. – P. 49 – 52. – Access mode: http://www.itdl.org/Journal /Apr_15/Apr15.pdf.

ПРОБЛЕМИ ЯКОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ТЕНДЕНЦІЇ, ВИМОГИ, ДОСВІД

Валіон Оксана Павлівна

кандидат історичних наук,

доцент кафедри всесвітньої історії та релігієзнавства,

Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

o_valion@ukr.net

В умовах інтеграції національної університетської освіти у світовий освітній простір дедалі актуальнішими стають проблеми якості підготовки спеціаліста у вищій школі, оволодіння відповідними компетентними вміннями й навичками, необхідними для швидкої адаптації до практичної діяльності. Ці питання набувають особливої значущості у світлі тенденцій, що відбуваються нині в Україні і світі, зокрема, демократизації суспільства, інформаційної революції, підвищення мобільності студентів і викладачів, глобалізації ринку праці тощо.

Усе це потребує реформування національної системи освіти, формування та розвитку нової освітньої парадигми, що цілком природно, адже освіта постійно змінюється й вдосконалюється, реагує на всі виклики сучасного світу. Її важливим завданням на сучасному етапі є сформуванню необхідну базу знань, умінь і навичок для готовності вихованців працювати у мінливих умовах сьогодення і найближчої перспективи. Відтак, нинішнє суспільство вимагає високоосвічених компетентних особистостей, які зацікавлять підопічних ідеями, інформацією, що стимулюватиме їх до самостійного пошуку для вирішення того чи іншого педагогічного завдання. Тому студент повинен займатися науково-дослідницькою роботою, що сприятиме

його якісній підготовці, а також конкурентоспроможності вищого навчального закладу.

Проблемами якості навчального процесу пронизані нормативно-правові документи, що регулюють національну освітню політику, зокрема, Закон України «Про вищу освіту» [1] та «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» [2]. Згідно Закону «Про вищу освіту» під якістю вищої освіти розуміють рівень отриманих умінь та професійних навичок відповідно до мети, накресленої ВНЗ. Результатом є якісна і кількісна оцінка досягнутого рівня відповідних освітньо-професійних характеристик фахівця [1]. Інший стратегічний документ «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» заклав підвалини нової парадигми освіти, розробку її гуманістично-інноваційної складової, що слугуватиме конкурентоспроможності освітньої галузі [2].

Кожен етап історичного розвитку висуває відповідні вимоги до навчально-освітнього процесу, від реалізації яких залежить якісна підготовка спеціаліста. Нині, важливими, на нашу думку, є, по-перше, зміна підходів до навчальної діяльності, що перетворює знання не лише для теорії, а й для практичних потреб, із використанням їх у реальному житті. По-друге, гідною відповіддю системи освіти на виклики сучасного світу є застосування педагогічних інновацій у навчальному процесі, що передбачає різноманітність форм, методів, прийомів викладання, сприяє мотивації до пізнавальної діяльності і майбутньої професії.

Зміна підходів до навчального процесу дасть змогу наповнити новим змістом роль викладача і студента, а також основні форми роботи – лекції, семінарські заняття. Відтак, викладач – координатор, модератор на занятті, повинен навчити студентів думати, критично мислити, дискутувати, мотивувати до пошуку істини через різні цікаві формати роботи. Головне завдання студентів – навчитися аналізувати різні погляди щодо конкретного явища, віднаходити важливе, формувати власний погляд на події. Лекція – діалог, дискусія, у якій викладач надає допомогу відносно тлумачення складних для сприйняття концепцій, явищ і процесів. Лектор повинен сформувати інтерес до предмета викладання, мотивувати студентів до подальшого навчання. Семінарське заняття, у першу чергу, спрямоване на набуття професійно-орієнтованих практичних умінь і навичок. При цьому робота викладача і студента має відбуватися творчо, креативно, демократично, без нав'язування думок, покарань, звинувачень. Студент має відчувати внутрішню свободу, що дозволить розкрити його потенціал, сприятиме творчому мисленню, а також якісному навчанню.

Мотивація до навчання повинна бути забезпечена пізнавальним інтересом і цікавістю. Необхідно на заняттях створити умови, де студенти матимуть можливість вільно висловлювати власні думки, критично мислити, оперувати фактами, спираючись на відповідні джерела для обґрунтування певної точки зору.

Зауважимо, що левову частку якісної підготовки фахівця становить впровадження у навчальний процес інноваційних методик з метою підвищення ефективності навчання. Застосування методів інноваційної педагогіки покликані забезпечити нову якість освіти, що передбачає якість навчання, виховання і

розвитку особистості. І це не лише електронні засоби навчальної діяльності, які впливають на зміну поведінки і ментальності підростаючого покоління, змушують підніматися над рівнем мови та семантики. Тому, як зауважують фахівці, під час інноваційної педагогічної діяльності визріває одна з важливих проблем – раціонального використання нових інформаційних технологій у педагогічному просторі [3].

У процесі практичної викладацької роботи використовуємо різноманітні форми й методи організації навчання, які сприяють формуванню пізнавального інтересу та мотивації до вивчення конкретних проблем національної та світової історії. Безумовно, класичні проблемні заняття є основою забезпечення навчального процесу у вищому навчальному закладі. Однак, поряд з ними, використовуємо інтерактивні творчі методи навчання (як елементи у класичному занятті або альтернатива традиційним засобам навчання) – ігрові форми на заняттях, робота в групах, сторітеллінг та ін. Це ефективні методи, адже дають змогу деталізувати й візуалізувати необхідний для вивчення матеріал, вчать спілкуватися, висловлювати власні думки.

На нашу увагу заслуговує метод сторітеллінгу (story – історія; telling – розповідати) та його використання на заняттях з історії у вищій школі. Його сутність полягає у донесенні інформації до аудиторії шляхом розповідання історій. Він особливо ефективний в епоху технологій, коли факти, що їх мають запам'ятати на уроках учні, губляться серед інформаційного шуму. Розповідання історій передбачає комунікацію та емоційне співпереживання, донесення ідеї, а не лише інформації [4]. Крім того, сучасне підростаюче покоління спілкується, переважно, у віртуальному світі. Тому реальне спілкування стає мистецтвом, якому потрібно навчати знову. Для цього особливо підходить метод сторітеллінгу [5].

Серед успішно випробуваних творчих інноваційних практик на заняттях, зокрема, з курсу «Міжнародні відносини: історія та сучасність» вкажемо використання ігрових форм роботи з теми «Віденський конгрес 1814–1815 рр. та становлення Віденської системи міжнародних відносин», а також застосування сторітеллінгу під час вивчення теми «Міжнародні відносини в епоху середньовіччя» та ін. Так, опрацювавши цілі й завдання Віденського конгресу, магістранти перевтілювалися у російського царя Олександра I, австрійського канцлера Меттерніха, прусського міністра Гарденберга, англійського та французького – Каслрі й Талейрана, для того, щоб показати складну дипломатичну гру держав-учасниць конгресу, формування нової політичної карти Європи після його завершення, відродження феодально-монархічної реакції, що була легітимізована Віденським конгресом тощо. Вихованці танцювали Віденський вальс, спілкувалися французькою мовою, тобто, зуміли відтворити події, атмосферу, що відбувалася понад 200 років тому. Відтак, заняття було пізнавальне, цікаве, захоплююче.

Серед завдань, що пропонувалися із залученням методу сторітеллінгу, наведемо наступні:

- «Один день з життя посла Візантії при дворі володаря гунів Атілли»;

– «Враження посла Китаю при дворі візантійського імператора Юстиніана I».

Крім того, студенти ставили себе на місце відомих історичних персонажів, рішення яких впливали на хід світової історії. Вони аналізували, обговорювали на їх переконання, вірні варіанти рішень, аргументуючи власну думку. Зокрема, дискутували над такими проблемами, як:

- «Наполеон у Росії: наступ чи відступ?»;
- «Колонії для німецького імператора Вільгельма I: благо чи обуза?».

Використання на семінарських заняттях ігрових практик дозволяє занурюватися у ті чи інші історичні періоди, переосмислювати значення подій, розуміти причинно-наслідкові зв'язки, створювати творчі асоціації: епоха – події, людина – епоха. При цьому обов'язковою умовою їх застосування на заняттях з історії є наявність конкретних історичних дат, подій та героїв [4].

Необхідно зауважити, що електронне навчання є ідеальним середовищем для використання прийомів сторітеллінгу. Воно дозволяє максимально ефективно розповісти і доносити думки, почуття, ідеї до слухачів вебінарів, онлайн-курсів, тренінгів тощо [5].

Вказані форми організації навчального процесу не лише мотивуватимуть до заняття, предмету, а й сприятимуть формуванню практичних знань, умінь і навичок, необхідних для якісної підготовки фахівця-історика. Як показує досвід методиста із педагогічної практики, професійні компетенції, що студенти здобули впродовж навчання, дають змогу їм проводити уроки із застосуванням інноваційних методик, дозволяють самостійно приймати правильні рішення, працювати в колективі.

Таким чином, проблеми якісної підготовки спеціалістів у вищій школі на сучасному етапі розбудови системи національної освіти є надзвичайно важливими. По-перше, прослідковуються загальні вимоги й критерії реформування освітньої галузі, виконання яких дасть змогу знайти відповіді на виклики, що диктує сучасний світ. Зауважимо, що нині актуальною є зміна підходів до навчального процесу, що дасть змогу наповнити новим змістом роль викладача і студента, а також основні форми роботи – лекції, семінарські заняття. При цьому акцент здійснюється на оволодінні відповідними професійними компетенціями, необхідними у практичній викладацькій діяльності. По-друге, в кожного викладача, який працює у вищому навчальному закладі, є власний «рецепт» підвищення якості навчальної діяльності з огляду на специфіку предмета, міру сприйняття його студентами, розподіл аудиторного і самостійного навантаження тощо. На наш погляд, він великою мірою залежить від застосування педагогічних інновацій у навчальному процесі, що передбачає різноманітність форм, методів, прийомів викладання, сприяє мотивації до пізнавальної діяльності і майбутньої професії. У цьому контексті доцільним і ефективним було б створення на історичному факультеті бази оригінального педагогічного досвіду, унікальних інноваційних методик і практик, ознайомлення з ними як викладачів, так і студентів, що посилюватиме якісну підготовку молодого покоління дослідників-істориків.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18/page5/>.
2. «Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/articles/1612.html>.
3. Кущенко А. Освітні нововведення та критерії педагогічних інновацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukr.life/uk/osvita/osvitni-novovvedennya-ta-kriteriyi-pedagogichnih-innovatsij/>.
4. 7 способів застосувати сторітеллінг на уроках [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://osvitoria.media/experience/7-sposobiv-zastosuvaty-storiteling-na-urokah/>.
5. Сторітеллінг – історія про історію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sites.google.com/site/literaturnakartaostapavisni/dla-vciteliv/velika-pedrada/storiteling-na-urokah>.

ХМАРНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПРОЕКТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Волос Любов Степанівна

магістрантка спеціальності «Середня освіта. Інформатика»,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,

Генсерук Галина Романівна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформатики та методики її навчання,
Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка,
genseruk@gmail.com

Сьогодні розвиток суспільства характеризується бурхливим впровадженням інформаційно-комунікаційних технологій в освіту. Важливим є питання реформування шкільної освіти. Сучасна школа повинна не тільки навчити учня знанням, а створити умови для розвитку активної особистості, що має навички та вміння XXI століття. Досягнення поставленої мети можна реалізувати з використанням нових методів та елементів різних технологій. Важливим є створення навчальних та соціальних проектів з використанням хмарних сервісів.

Умовою організації роботи учнів над проектами є сприяння самовираженню, спілкуванню, залученню їх до активної пізнавальної, дослідницької діяльності. У цьому процесі вчителю допоможуть сучасні інформаційні технології, які дозволяють раціонально координувати та скеровувати дослідницько-експериментальну діяльність учнів.

Проблему використання хмарних сервісів у навчальних закладах досліджують у своїх роботах С. Литвинова, Т. Архіпова, В. Биков, Ю. Грицук, Т. В. Зайцева.

Хмарні технології – це технології обробки даних, в яких комп'ютерні ресурси надаються інтернет-користувачеві як онлайн-сервіси.

На думку С. Литвинової формами використання хмарних технологій в освіті є: віртуальні предметні спільноти, віртуальні учительські, віртуальні методичні кабінети, віртуальні класи, віртуальний документообіг, електронний щоденник і журнал, інтерактивна приймальня, тематичний форум, організація самостійної роботи учнів та факультативне навчання, контентні сховища [1].